

BLOEDLUIZEN GEÏNTEGREERD BESTRIJDEN

Bloedluizen zijn een groot probleem in de leghennenhouderij. Ze zuigen bloed uit de kippen, wat kan leiden tot bloedarmoede, verminderde eiproductie, verhoogde vatbaarheid voor ziektes en zelfs sterfte. De beestjes kunnen ook bij de leghennenhouder voor irritatie zorgen. Sinds september 2015 onderzoekt Nathalie Sleeckx voor het Proefbedrijf Pluimveehouderij de geïntegreerde bestrijding van bloedluizen in de praktijk. – *Jolien De Reu, landbouwconsulent Boerenbond*

Eigenlijk is de boosdoener geen luis maar wel een mijt, met name de rode vogelmijt. Mijten hebben 8 poten, luizen hebben er maar 6. De rode vogelmijt verblijft niet permanent op de gastheer, maar enkel om zich te voeden. Overdag zal je de mijten voornamelijk in donkere kieren en spleten aantreffen, aangezien ze lichtschuw zijn. Vrouwelijke mijten hebben om de 2 dagen bloed nodig, mannetjes om de week. Ze zoeken hun gastheer door middel van sensoren die warmte, CO₂ en geuren kunnen waarnemen. Bij optimale omstandigheden telt de reproductiecyclus van de mijt slechts 7 dagen. Zo escaleert het probleem heel snel en daarom is preventie erg belangrijk. Hou de mijten dus uit je stal!

Rode vogelmijten zijn geen lokaal probleem; een studie wees uit dat leghennenhouders uit bijna alle Europese

.....
Preventie is heel belangrijk.
Hou de mijten dus uit je stal.
.....

landen hier schade door ondervinden. Op basis van deze vaststelling werd er een Europees onderzoeksnetwerk rond dit thema opgestart. Het is de bedoeling dat onderzoekers uit de verschillende landen op regelmatige basis samenkomen om hun kennis en ervaringen uit te wisselen.

Project geïntegreerde vogelmijtbestrijding

In september 2015 startte het Proefbedrijf Pluimveehouderij van de provincie Antwerpen in samenwerking met Dierengezondheidszorg Vlaanderen een twee-

jarig project rond de bestrijding van rode vogelmijt. Dit project wordt gefinancierd door de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Men koos ervoor om een geïntegreerde bestrijding bestaande uit de combinatie van roofmijten en acariciden (bestrijdingsmiddelen met een specifieke werking tegen mijten) te testen. Recent laboratoriumonderzoek toonde het potentieel van deze combinatie reeds aan.

In een eerste proefopzet werd monobehandeling (bestrijding met ofwel roofmijten ofwel acariciden) vergeleken met de combinatiebehandeling, zowel in verrijkte kooien als in voliëres. Bij een behandeling met roofmijten worden 2 types mijten ingezet. Het eerste type wordt al in de stal gebracht voor aankomst van de hennen. Deze mijten wor-

den uitgezet in de legnesten, bovenop de verrijkte kooien ... Het tweede type mijt wordt in de stal gebracht via kweekflessen. Men rekent op één kweekfles per 100 à 150 hennen. Via een handig clipsysteem worden de flessen horizontaal bevestigd aan de huisvesting. Elke 4 weken wordt de helft van de kweekflessen vernieuwd. Elke week wordt de aanwezigheid van de roofmijten gemonitord op verschillende plaatsen in de stal: in de kweekflessen, in de legnesten, op de mestband en in het strooisel.

Voor de behandeling met acariciden koos men voor een product dat normaal wordt toegepast in de gewasbescherming en voor een diergeneesmiddel tegen schurftmijt bij koeien en varkens, op

enerzijds visueel volgens een vast protocol (MMS of *Mite Monitoring System*) en anderzijds via beeldanalyse van de vallen. Daarnaast worden ook een aantal andere parameters opgevolgd (zoals temperatuur, relatieve vochtigheid, en lichtsterkte) en de productieresultaten van de hennen. Tot slot wil men ook een arbeidsevaluatie maken waarbij de tijd voor de monitoring en het plaatsen en onderhouden van de vallen in rekening gebracht wordt, net als een berekening van het kostenplaatje.

Combinatiebehandeling beter dan monobehandeling

Uit het eerste proefplan bleek dat de combinatiebehandeling betere resultaten

onderzoek vergelijken welke bestrijdingsmethode het beste resultaat levert: de combinatiebehandeling uit proefplan 1 of de combinatiebehandeling bestaande uit roofmijten, acariciden en drinkwatersupplement op basis van kruiden. De proef wordt in de verschillende huisvestingsystemen uitgevoerd.

Ten opzichte van het eerste proefplan worden de behandelingsvallen aangepast, in de hoop dat de rode vogelmijten zo gemakkelijker in contact zullen komen met de acariciden. De creatieve medewerkers van het proefbedrijf ontwikkelden 2 types vallen: de zitstok- en de krulspeldval. Zoals de naam doet vermoeden bestaan zitstokvallen uit geperforeerde zitstokken, waarin opgerold

1 Er worden 2 types roofmijten ingezet. Het tweede type wordt in de stal gebracht via kweekflessen. 2 Voor de visuele monitoring worden vaste plaatsen van 1 m² met een zaklamp bekeken (MMS). Via beeldanalyse wordt de hoeveelheid rode vogelmijten in de vallen geanalyseerd.

basis van de voor resultaten uit het laboratoriumonderzoek en de beschikbaarheid. Deze producten zijn wettelijk niet toegelaten in de pluimveehouderij maar voor dit onderzoek werd een uitzondering gemaakt, op voorwaarde dat de hennen niet rechtstreeks in contact konden komen met de producten. Om dit te bereiken werden valletjes ontwikkeld, bestaande uit een plastic buisje met daarin een stuk opgerold golfkarton dat in de acariciden gedrenkt wordt. De buisjes worden bevestigd op verschillende locaties in de stal. Om de 4 à 6 weken worden de kartonnetjes opnieuw bevochtigd.

In de verschillende proefgroepen wordt het aantal rode vogelmijten gemonitord. De monitoring gebeurt via 2 methoden:

gaf dan de monobehandeling. Maar geen van beide kon de populatie rode vogelmijten volledig onder controle houden. Daarnaast bleek dat het product dat normaal wordt toegepast in de gewasbescherming effectiever te zijn dan het diergeneesmiddel tegen schurftmijt bij koeien en varkens. Dit laatste had ook een groter negatief effect op de roofmijten, die als predators in de combinatiebehandeling werden ingezet.

Inzetten op kruiden en optimalisatie behandelingsvallen

Voor het tweede werkjaar werd een nieuw proefplan opgesteld, waarbij bijkomend het effect van een drinkwatersupplement op basis van kruidenextracten zal worden nagegaan. Concreet zal men in het

golfkarton zit waarin het acaricide wordt aangebracht. De krulspeldval is dan weer een geperforeerde val gevuld met korrels die vocht langer kunnen vasthouden.

Zoektocht gaat voort

Door de snelle reproductiecyclus, levenswijze en resistentie zijn bloedluizen een probleem waar leghennenhouders niet gemakkelijk vanaf raken. Een kant-en-klare oplossing is nog niet voorhanden, maar via dit project worden in ieder geval goede bouwstenen gelegd naar oplossingen in de toekomst. ■

Het onderzoek loopt nog tot september 2017.